

Concernstaf

Jaarverslag examencommissie

IGO

studiejaar 2019-2020

Instituut
Voorzitter examencommissie
Datum
Status

IGO
P.C. Bassant
05-01-2021
Definitief

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
1. Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examencommissie	6
1.1 Faciliteiten van examencommissieleden en vergaderingen	6
1.2 Samenstelling examencommissie	6
1.3 Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst	7
1.4 Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	8
1.5 Trends en/of aandachtspunten	8
2. Borgen kwaliteit van tentamens	9
2.1 Verrichte activiteiten door examencommissie om kwaliteit van toetsen te borgen	9
2.2 Verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen	11
2.3 Oordeel examencommissie over borgende activiteiten toetscommissie	12
2.4 Uitgebrachte adviezen en opvolging	13
2.5 Trends en/of aandachtspunten	14
3. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten	15
3.1 Werkwijze en bevindingen examencommissie bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	15
3.2 Externe validering	17
3.3 Uitgebrachte adviezen en opvolging	17
3.4 Trends en/of aandachtspunten	18
4. Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen	20
4.1 Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	20
4.2 Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	20
4.3 Trends en/of aandachtspunten	21
5. Vrijstellingenbeleid	22
5.1 Aantal vrijstellingen	22
5.2 Trends en/of aandachtspunten	22
6. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	24
6.1 Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	24
6.2 Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	24
6.3 Trends en/of aandachtspunten	25

7.	Aanwijzing examinatoren	26
7.1	Benoemingsprocedure en profielschetsen	26
7.2	Benoeming 'externe' examinatoren	27
7.3	Trends en/of aandachtspunten.	28
8.	Betrokkenheid bij accreditaties	29
9.	Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	30
9.1	Aard van de betrokkenheid	30
9.2	Effecten van de betrokkenheid	30
10.	Beoordeling van programma's KiesOpMaat	31
10.1	Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	31
10.2	Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	31
11.	Verstreckte getuigschriften	32
11.1	Aantal verstreckte getuigschriften	32
11.2	Trends of aandachtspunten	32
12.	Fraude en preventie	33
12.1	Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	33
12.2	Praktijken op het gebied van fraude door studenten	33
12.3	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten	33
12.4	Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	34
12.5	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	34
12.6	Trends en/of aandachtspunten	34
13.	Toetsgerelateerde klachten	36
13.1	Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond	36
13.2	Trends en/of aandachtspunten	36
14.	Hoorzittingen examencommissie	37
14.1	Aantallen hoorzittingen	37
14.2	Trends of aandachtspunten	37
15.	Aantal beroepszaken CBE	38
15.1	Aantallen beroepszaken bij CBE-hoorzittingen en aantal gegronde daarvan	38
15.2	38	
16.	Overige aangelegenheden	39
	Bijlagen	40
	Mandaat toetscommissies bacheloropleidingen IGO 2019 – 2020	40
	Mandaat aan toetscommissie RAvB voor het studiejaar 2019-2020	43

Voorwoord

Het afgelopen studiejaar was een bewogen jaar, doordat in maart de coronacrisis zich in volle hevigheid openbaarde met alle gevolgen van dien voor het onderwijs. De examencommissie heeft toen snel moeten schakelen om de voortgang van de toetsing op een verantwoorde manier te borgen. Terugblikkend is de examencommissie daar met veel inzet van de leden goed in geslaagd. Het aantal problemen rond toetsing dat zich voordeed bleef beperkt en de borging van het eindniveau bleef zonder meer in stand. Er is door deze ontwikkelingen ook veel (bij)geleerd op het gebied van online toetsen, waarvan de examencommissie verwacht dat het blijvende effecten zal hebben.

Verder breidden de taken van de examencommissie zich uit door het toevoegen van de masteropleidingen van de Rotterdamse Academie voor Bouwkunst, met hun geheel eigen onderwijsmodel en beoordelingssystematiek, aan de groep van opleidingen waarvoor de examencommissie verantwoordelijk was.

Naast die direct in het oog springende zaken is er tevens gewerkt aan de borging van punten die al langer spelen, zoals het kalibreren door examinatoren onderling en de positionering van de toetscommissies. Er is op verschillende gebieden vooruitgang geboekt dit jaar, maar het gaat soms om kleine stappen in een proces dat nog niet is voltooid. De examencommissie heeft er echter vertrouwen in dat de zaken in de juiste richting bewegen.

In de volgende hoofdstukken worden de soort zaken die speelden meer in detail besproken, evenals de trends en aandachtspunten die daaruit naar voren kwamen voor de examencommissie. Ik wens de lezer veel leesplezier.

P.C. Bassant
Voorzitter examencommissie IGO
5 januari 2021

1. Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examencommissie

1.1 Faciliteiten van examencommissieleden en vergaderingen

Er was in totaal 2.6 fte beschikbaar voor de examencommissie. Daarvan was 0.4 fte voor de voorzitter, 1.4 fte voor het totaal der leden en 0.8 fte voor de ambtelijk secretaris. Deze toegekende tijd volstond voor het naar behoren uitvoeren van de wettelijke taken. De onverwachte extra werkdruk door de coronamaatregelen in het tweede semester is opgevangen door een aantal voorgenomen onderzoeken door te schuiven naar het volgende studiejaar. Er was voldoende budget voor scholing, maar door corona vielen geplande scholingsactiviteiten uit.

De examencommissie vergaderde in principe om de twee weken op donderdag, de vaste dag voor de leden. Eén keer per maand werden aanvragen voor getuigschriften behandeld. Er zijn in totaal 21 vergaderingen gehouden in het studiejaar 2019-2020. De vergaderingen dienden vooral om algemene richtlijnen en procedures te bespreken, werkafspraken te maken en informatie uit te wisselen. Binnen de examencommissie waren de verschillende taken (aanvragen extra kansen, klachten, fraudemeldingen et cetera) verdeeld over subcommissies die in afzonderlijke overleggen zaken bespreken en besluiten formuleerden. Daarbij onthielden de leden zich van de behandeling van zaken waarbij zijzelf of hun opleiding betrokken waren. Complexe zaken of zaken die niet pasten binnen de vastgestelde procedures konden op de vergadering van de voltallige examencommissie worden voorgelegd. Die vergaderstructuur leidde tot een efficiënte manier van werken.

Het externe lid heeft een aantal vergaderingen bijgewoond en vanuit zijn ervaring en expertise commentaar gegeven op verschillende zaken.

1.2 Samenstelling examencommissie

Er vielen zeven bacheloropleidingen onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie IGO, te weten:

Bouwkunde, BOU (voltijd, deeltijd en dual)
Civiele Techniek, CIV (voltijd, deeltijd en dual)
Facility Management, FM (voltijd)
Logistics Management, LM (voltijd en deeltijd)
Ruimtelijke Ontwikkeling – Ruimtelijke Ordening en Planologie, ROP (voltijd)
Vastgoed & Makelaardij, V&M (voltijd en dual)
Watermanagement, WAM (voltijd)

Verder twee masteropleidingen, Architectuur en Stedenbouw, die beiden deel uitmaken van de Rotterdamse Academie voor Bouwkunst (RAvB).

De examencommissie bestond uit acht leden. Voor alle zeven bacheloropleidingen binnen het instituut IGO gold dat één docent deel uitmaakte van de

examencommissie. Er waren zo directe lijnen naar die opleidingen en elk lid kon fungeren als vraagbaak voor de collega's binnen de eigen opleiding. Voor de RAvB waren twee leden van de examencommissie aangewezen als contactpersoon. De voorzitter was als beleidsmedewerker met ook onderwijsgevende taken niet verbonden aan één van de opleidingen. De samenstelling was daarmee als volgt:

De heer P.C. Bassant, voorzitter, lid sinds 01-09-2013.

De heer P.J.L. Blommaart (CIV) lid sinds 01-09-2016.

De heer R. te Grotenhuis (ROP) lid sinds 01-09-2012.

De heer J. Caspers (FM) lid sinds 01-09-2018.

Mevrouw O.P. van der Molen (LM) lid sinds 01-09-2016.

De heer J. Oegema, vicevoorzitter (V&M) lid sinds 01-09-2013.

Mevrouw N. Beckers (BOU) lid sinds 01-09-2018.

Mevrouw C.D.C. Schmidt (WAM) lid sinds 01-09-2013.

De heer P. Vader (HZ University of Applied Sciences) extern lid sinds 01-09-2019.

De examencommissie werd vanuit het bedrijfsbureau ondersteund door een ambtelijk secretaris, mevrouw A.A. Dwarka.

1.3 Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst

Er was één keer per kwartaal een structureel overleg van de voorzitter en vicevoorzitter met de directie. Daarbij zijn zaken besproken die van belang waren voor het functioneren van de examencommissie zoals de beschikbaarheid van leden voor vergaderingen en overleggen. Tegen de gemaakte afspraken in werd hier wel eens overheen gepland. De directie heeft dit opgenomen met de onderwijsmanagers. Vanaf het studiejaar 2020-2021 worden de leden formeel voor een dag in de week gedetacheerd bij de examencommissie en wordt de hele donderdag voor hen geblokkeerd in het rooster.

Andere gesprekspunten waren het extra werk als gevolg van het sinds 1 september 2019 onderbrengen van de masteropleidingen van de RavB bij de examencommissie en vanaf maart 2020 de coronamaatregelen. De examencommissie heeft dit opgevangen zonder dat uitbreiding van het beschikbare aantal fte nodig was. Door efficiënter werken, een ontwikkeling die het studiejaar daarvoor al in gang was gezet, werd een deel van het extra werk opgevangen en er is na maart geschoven in de planning.

In de loop van het studiejaar kondigde de heer Blommaart aan per 1 september 2020 te stoppen. Korte tijd daarna is, in overleg met de directie, de procedure om een opvolger te vinden in gang gezet. Per 1 september 2020 trad zo direct een vervanger aan.

1.4 *Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren*

De examencommissie heeft onafhankelijk gefunctioneerd. De examencommissie heeft binnen de reglementaire kaders meegedacht met de directie en het management om bepaalde problemen die zich in de loop van het studiejaar voordeden op te lossen. Bij de besluiten van de examencommissie stond de borging van de toetskwaliteit en het eindniveau echter altijd voorop. De examencommissie heeft door de coronamaatregelen concessies moeten doen met betrekking tot de toetsveiligheid bij online toetsen. Daarbij was het de examencommissie die de grenzen bepaalde en is er geen enkele concessie gedaan waar het ging om het toetsen van het eindniveau. Sommige besluiten van de examencommissie vergden wat meer uitleg, maar afgezien van een zakelijke discussie was er geen sprake van druk van de kant van de directie of het management om besluiten te herzien. De regel dat leden geen zaken van de eigen opleiding behandelen bevorderde ook dat zij zich onafhankelijk op konden stellen.

1.5 *Trends en/of aandachtspunten*

Dit studiejaar is ervaring opgedaan met het werken met een extern lid. Op basis van die ervaringen zal worden gekeken hoe het takenpakket van het externe lid in 2020-2021 wordt ingevuld, zodanig dat hij zoveel mogelijk toegevoegde waarde heeft voor de commissie.

De examencommissie heeft gemerkt dat docenten de procedures en regels niet in alle gevallen goed kennen, waardoor studenten wel eens te snel of juist te laat worden doorverwezen naar de examencommissie. De commissie wil daarom het komende jaar meer overleggen plannen met de opleidingen om de procedures en regels nog eens toe te lichten.

2. Borgen kwaliteit van tentamens

2.1 *Verrichte activiteiten door examencommissie om kwaliteit van toetsen te borgen*

Bacheloropleidingen

Elke bacheloropleiding binnen IGO had een eigen toetscommissie. Deze commissies voerden onder mandaat van de examencommissie controles uit op de kwaliteit van de toetsen.¹ Aan het mandaat was ook een tijdschema toegevoegd voor de uit te voeren activiteiten. Incidenteel heeft de examencommissie, naar aanleiding van klachten, zelf toetsen en beoordelingen onderzocht.

Om kennisuitwisseling tussen de toetscommissies te bevorderen heeft de examencommissie twee gezamenlijke bijeenkomsten georganiseerd. Op die bijeenkomsten zijn ervaringen met de uitvoering van het mandaat en het uitvoeren van toetsanalyses uitgewisseld. Verder is er een scholingsbijeenkomst verzorgd over het aftoetsen van competenties op eindniveau door middel van een assessment. De aanleiding was dat opleidingen in toenemende mate gebruik maken van assessments om te toetsen. Helaas was de opkomst beneden verwachting, waardoor de examencommissie heeft afgezien van het organiseren van meer bijeenkomsten.

De examencommissie heeft verschillende instrumenten ingezet om de toetsing van de eindkwalificaties te borgen. De examencommissie heeft onderzocht of het afstudeerprogramma, zoals het was omschreven in het OER, in haar geheel alle te behalen eindkwalificaties toetste. De examencommissie heeft ook gecontroleerd of de beoordelingsprocedures beschreven in de handleidingen voor de afstudeerstage en andere onderdelen op eindniveau duidelijk genoeg waren en een adequate toetsing waarborgden conform het toetsbeleid. De examencommissie heeft bovendien, in een adviserende rol, het jaarlijkse overleg van de afstudeercoördinatoren binnen IGO bijgewoond.

De examencommissie heeft bij haar screening van de bovengenoemde onderdelen geen bijzondere zaken aangetroffen. De dekking van de eindkwalificaties bleek afdoende verantwoord te zijn. De beoordelingsprocedures waren duidelijk omschreven in de handleidingen en voldeden aan de eisen van betrouwbaarheid, validiteit en transparantie. De individuele toetsing was eveneens goed geborgd.

Masteropleidingen

Voor de twee masteropleidingen, Architectuur en Stedenbouw, was er één gecombineerde toetscommissie. Deze commissie is dit studiejaar ingesteld en verving feitelijk de eigen examencommissie die de RavB hiervoor had. De examencommissie heeft meerdere keren overleg gehad met de toetscommissie en het systeem van toetsing binnen de academie besproken. Verder heeft de examencommissie de toetscommissie gemandateerd om verslag uit te brengen over

¹ Voor de mandaten zie bijlage 18.2.

de verscheidene kalibratiesessies waarmee de toetsing van de verschillende onderdelen wordt geborgd.

De examencommissie was voornemens de kalibratiesessies van de studioafroendingen en het afstuderen bij te wonen, maar door de coronamaatregelen kon dit niet doorgaan.

Toetsorganisatie

De examencommissie is tevens verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de toetsorganisatie. In dat kader had de examencommissie ieder kwartaal een overleg met het bedrijfsbureau om de gang van zaken te bespreken. Er deden zich in de eerste helft van het jaar door een gebrek aan beschikbare lokalen een aantal malen problemen voor rond het plannen van toetsen. Deze problemen zijn met de directie besproken, maar konden niet geheel worden opgelost. In een aantal gevallen is noodgedwongen afgeweken van het door de directie vastgestelde toetsrooster

Coronamaatregelen

In het tweede semester heeft de examencommissie regelmatig overleg gehad met de directie over de te treffen maatregelen in verband met de gevolgen van corona, waardoor verschillende toetsen niet op de geplande wijze konden worden afgenomen.

Met betrekking tot het eindniveau was de belangrijkste verandering dat afstudeerzittingen en andere assessments online werden afgenomen. Daar is in nauw overleg met de examencommissie een protocol voor opgesteld dat een correct verloop van die online sessies borgde. Verder heeft de examencommissie, gesteund door de directie, direct duidelijk gemaakt dat de beoordelingscriteria voor het eindniveau onverkort gehandhaafd bleven.

Bij de overige toetsen deden zich meer problemen voor nu afname op school vrijwel niet mogelijk was. In overleg met de directie is een procedure ingesteld, waarbij de opleidingen plannen om toetsen in een andere vorm af te nemen ter goedkeuring voor moesten leggen aan de examencommissie. De aanvragen werden ingediend door de onderwijsmanagers, zodat deze eerst konden screenen of de verandering noodzakelijk was. De aanvragers moesten verantwoorden dat met de andere opzet nog dezelfde leerdoelen op het juiste niveau werden getoetst. Verder moest worden aangegeven wat het belang was van de toets (plaats in het curriculum, deel van een doorlopende leerlijn of niet) en welke maatregelen werden genomen om fraude te voorkomen. De examencommissie heeft zo een groot aantal aanvragen verwerkt. In overeenstemming met het hogeschoolbreed vastgestelde beleid werden naarmate het belang van de toets groter was striktere eisen gesteld aan de maatregelen om fraude te voorkomen. Aanvankelijk moesten veel aanvragen worden teruggestuurd met een verzoek om aanvullende informatie. Een aantal aanvragen werd ook direct afgewezen, omdat de examencommissie deze voorstellen te fraudegevoelig achtte. Daarop heeft de examencommissie een nadere instructie uitgewerkt voor het indienen van de aanvragen en richtlijnen opgesteld voor het afnemen van online-toetsen. Deze instructies en richtlijnen zijn via de directie en het management verspreid onder de docenten.

Voor nadere uitleg en advisering konden de docenten ook terecht bij het lid van de examencommissie van hun opleiding. De behandeling van de aanvragen van de verschillende opleidingen geschiedde echter door subcommissies, die zo waren ingericht dat ze geen aanvragen van de eigen opleidingen behandelden.

Verder was een lid van de examencommissie als key-user van Remindo betrokken bij het online maken van toetsen en het stroomlijnen van het online-toetsproces en kon hij zo monitoren wat er op dat gebied gebeurde.

2.2 Verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen

Bacheloropleidingen

De toetscommissies hebben als taak in een vierjaarlijkse cyclus alle toetsen van de opleiding, inclusief de minoren en keuzevakken die de opleiding aanbiedt, te controleren op transparantie, validiteit en betrouwbaarheid. Verder hoorden zij volgens het mandaat jaarlijks minimaal acht werken op eindniveau te screenen. De planning daarvan is besproken met de examencommissie. Er is in die overleggen onder meer gekeken of er sprake was van nieuwe onderdelen die voorrang moesten krijgen of onderdelen die om andere redenen extra aandacht behoeften. Zo is een beperkt aantal onderdelen waar vorig jaar problemen bij waren geconstateerd dit jaar opnieuw onder de loep genomen.

In kwartaalrapportages aan de examencommissie gaven de toetscommissies aan wat de voornaamste bevindingen waren uit de toetsanalyses die dat kwartaal waren uitgevoerd. Daarnaast konden zij eventuele knelpunten melden op het gebied van toetsing die door hen waren gesignaleerd of problemen bij de uitvoering van hun mandaat. Deze punten zijn zo nodig door de examencommissie opgenomen met de onderwijsmanagers.

In de loop van het jaar bleek het voor een aantal toetscommissies niet mogelijk de planning volledig uit te voeren en is deze aangepast. In sommige gevallen kwam het doordat docenten onvoldoende meewerkten met het aanleveren van toetsdossiers. Dat punt heeft de examencommissie opgenomen met de betreffende onderwijsmanagers, die hebben toegezegd hun docenten hierop aan te spreken. Bij enkele toetscommissies ontstond een onderbezetting door het wegvallen van leden. De examencommissie heeft dit besproken met de betreffende onderwijsmanagers en de directie, maar het was niet in alle gevallen direct oplosbaar.

De ontwikkelingen na maart vergden bovendien extra tijd van de toetscommissies, die veel bevraagd werden over de maatregelen rond onlinetoetsen en andere alternatieve toetsvormen. In een aantal gevallen is de planning gewijzigd om toetsen te kunnen screenen waarvan de vorm was aangepast.

Masteropleidingen

De masteropleidingen zijn opgebouwd uit een aantal onderdelen met vaste toetsvormen. De toetscommissie had als taak verslag uit te brengen van de kalibratiesessies van de verschillende onderdelen, te weten de studio's, de colleges, de drempelgesprekken, de praktijkschouwen en de afstudeerbijeenkomsten. Bij de

masteropleidingen waren de gevolgen van de coronamaatregelen voor de toetsing beperkt. Een aantal geplande kalibratiesessies met de examinatoren aan het eind van het jaar kon echter niet worden uitgevoerd. De examencommissie heeft afgesproken met de toetscommissie dat dit in 2020-2021 alsnog wordt opgepakt.

2.3 Oordeel examencommissie over borgende activiteiten toetscommissie

Bacheloropleidingen

De examencommissie heeft met alle bacheloropleidingen gesprekken gevoerd over de bevindingen uit de jaarverslagen van de toetscommissies en zijn eigen bevindingen omtrent de kwaliteit van de toetsing. De gesprekken waren met de voorzitter van de toetscommissie en de onderwijsmanager. Algemene gesprekspunten waren:

- facilitering van de toetscommissie
- kwaliteit van toetsen en beoordelingscriteria
- kalibratie van beoordelingen
- individuele beoordeling bij projecten en opdrachten
- eventuele fraudegevoeligheid van toetsen

Het betrof een terugblik op het voorgaande studiejaar, maar ook een vooruitblik en verkenning van mogelijke knelpunten, waarbij acties zijn afgesproken om problemen te verhelpen dan wel te voorkomen.

Om zaken sneller te signaleren kreeg de examencommissie beknopte kwartaalrapportages van de toetscommissies met hun voornaamste bevindingen, als voorloper op de latere, gedetailleerdere jaarverslagen. Als de verslagen daar aanleiding toe gaven, nam de examencommissie direct contact op met de onderwijsmanagers.

Door de hoge werkdruk hebben de toetscommissies de geplande toetsanalyses niet volledig uit kunnen voeren. Een deel zal dan ook in 2020-2021 moeten worden ingehaald. Alle toetscommissies hebben echter een screening op werken van eindniveau uitgevoerd en een steekproef van verschillende toetsen en toetsvormen. Daarmee hebben zij de examencommissie toch een representatief beeld kunnen geven van de kwaliteit van de toetsing.

Uit de rapportages komen de volgende punten naar voren:

- Afgaande op de aangeleverde toetsdossiers verbetert de kwaliteit van de toetsen. De onderzochte dossiers waren volledig en bij de onderzochte toetsen zijn geen echte problemen geconstateerd met betrekking tot de betrouwbaarheid of de validiteit. De transparantie van de toetsen behoefde in een aantal gevallen nog wel verbetering. Een punt van aandacht bij met name opdrachten blijft dat de leerdoelen en het te behalen niveau soms duidelijker moeten worden geformuleerd.

- Bij de opleidingen BOU komen nog groepsopdrachten voor waarbij onvoldoende duidelijk is hoe studenten individueel worden getoetst. Het probleem zal worden opgenomen met de onderwijsmanager.
- Een aantal opleidingen is ertoe overgegaan grotere blokken te vormen met samengestelde toetsen. Uit de analyses blijkt dat deze toetsen, hoewel ze complexer zijn om te maken, kwalitatief niet verschillen van andere toetsen.
- Bij de beoordeling van derdejaars stages wordt nu, op aandringen van een aantal toetscommissies, meer gekalibreerd door de beoordelaars. Hetgeen de inzichtelijkheid en betrouwbaarheid van de beoordelingen verhoogt.

Masteropleidingen

Uit de verslagen van de kalibraties van de studio's blijkt dat deze over het algemeen goed zijn verlopen. De vraag is of er niet af en toe tussentijds meer zou moeten worden bijgestuurd, maar het merendeel van de studenten betoonde zich tevreden over het niveau en de inhoud.

2.4 Uitgebrachte adviezen en opvolging

Studiejaar 2018-2019

-Naar aanleiding van de bevindingen van de toetscommissie van LM dat een aantal projectopdrachten jaarlijks zonder veel veranderingen opnieuw werd gebruikt, heeft de examencommissie de onderwijsmanager dringend geadviseerd docenten tijd te geven om nieuwe opdrachten te ontwikkelen.

Een deel van de projecten is in 2019-2020 aangepakt en een ander deel wordt in 2020-2021 vernieuwd.

-De examencommissie heeft de directie geadviseerd expliciete regels over het vernieuwen van (project)opdrachten op te nemen in het toetsbeleid.

Het punt zal worden meegenomen in het nieuwe toetsbeleid van het instituut.

-Naar aanleiding van de voornemens om grotere blokken met samengestelde toetsen te vormen heeft de examencommissie geadviseerd de regels voor compensatie en/of herkansing van onderdelen vast te leggen en docenten vooraf te scholen in het maken van samengestelde toetsen.

Die adviezen zijn opgepakt en uitgevoerd.

Studiejaar 2019-2020

-Een aantal onderwijsmanagers is geadviseerd eventueel een onderwijskundige in te zetten om de individuele beoordeling van opdrachten te verbeteren.

Voor zover dit is gebeurd, heeft het nog niet op alle vlakken het gewenste effect gehad en blijft het advies staan.

-Bij de opleidingen BOU en CIV zijn er gescheiden verantwoordelijkheden voor de voltijdopleidingen enerzijds en de deeltijd en duale opleidingen anderzijds. De examencommissie heeft geadviseerd de afstemming op het gebied van toetsing te versterken.

In 2020-2021 zal de toetscommissie BOU regelmatig overleggen met een docent van de deeltijd/duale opleidingen en gezamenlijke toetsanalyses uitvoeren.

-De examencommissie heeft, zoals reeds vermeld, naar aanleiding van de coronamaatregelen diverse adviezen gegeven omtrent toetsen die niet meer fysiek op locatie konden worden afgenomen.

Die adviezen, zoals het beperken van de toetstijd, aanbieden van meerdere varianten en nabellen van studenten bij online toetsen, zijn allen overgenomen.

-De RavB is geadviseerd ook kalibratiesessies te houden voor de praktijkschouwen en drempelgesprekken.

De bedoeling was dit nog in 2019-2020 in te laten gaan, maar door de omstandigheden in verband met corona is dit uitgesteld.

2.5 Trends en/of aandachtspunten

De BKE/SKE-trajecten die een deel van de docenten inmiddels hebben doorlopen beginnen een positief effect te hebben op de kwaliteit van de toetsing. Bij de docenten die de scholing hebben gevolgd is de kwaliteit van de toetsmatrijzen en beoordelingscriteria merkbaar verbeterd. Niet alle opleidingen zijn echter zover dat er al wordt gedacht in termen van toetsprogramma's. Het is daarom van belang dat de opleidingen in hun scholingsplannen naast deze individuele scholing voor de resterende docenten ook teamactiviteiten opnemen rond toetsing.

De gebeurtenissen na maart hebben veel druk gelegd op toetscommissies die een groot deel van hun tijd hebben besteed aan het geven van adviezen over alternatieve toetsvormen. De commissies hebben daardoor hun planning aan moeten passen en zullen een inhaalslag moeten maken met de toetsanalyses.

Er waren dit jaar minder problemen met de bezetting van de toetscommissies. Niettemin heeft de examencommissie, in overleg met de directie, besloten het proces van benoemen van toetscommissieleden te formaliseren, om meer grip te krijgen op de bezetting. De facilitering van de toetscommissies in de vorm van voldoende tijd om hun taken uit te voeren blijft een punt van aandacht. De vraag is ook of het niet effectiever is om het zorgen voor en borgen van toetskwaliteit te scheiden. Het komende jaar zal hier een structuur voor worden uitgewerkt. Mogelijk leidt dat er ook toe dat de aanbevelingen van de toetscommissies sneller worden opgevolgd.

De ervaringen met online toetsen worden nog uitvoeriger geëvalueerd. Het heeft ertoe geleid dat er bij een aantal onderdelen een verschuiving heeft plaatsgevonden van toetsen op kennis naar meer toetsen op inzicht en toepassing. Het gebruik van opdrachten als toetsvorm is eveneens toegenomen. Daarnaast hebben de ontwikkelingen ertoe geleid dat er bij een aantal opleidingen meer aandacht is gekomen voor toetsen als deel van een toetsprogramma. Nu de beperkingen op toetsen in fysieke vorm, naar het zich laat aanzien, geruime tijd voort zullen duren, is het van belang de gebruikelijke manieren van toetsen te heroverwegen.

3. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten

3.1 *Werkwijze en bevindingen examencommissie bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER*

Bacheloropleidingen

De examencommissie heeft steekproefsgewijs een aantal afstudeerzittingen en assessments op eindniveau uit het derde jaar bij de opleidingen FM en V&M bijgewoond en gekeken in hoeverre de zitting en de beoordeling volgens het vastgestelde protocol verliepen. Na maart gold in verband met de coronamaatregelen een aangepast protocol voor het afnemen van zulke zittingen online.

Uit de observaties van de afstudeerzittingen kwam naar voren dat de vastgestelde protocollen voldeden en op correcte wijze werden uitgevoerd. De examinatoren hadden het afstudeerwerk ieder voor zich vooraf bestudeerd en beoordeeld en voorafgaand aan de afstudeerzitting vond overleg plaats om de oordelen af te stemmen. De uiteindelijke beoordelingen werden mondeling adequaat onderbouwd. De opleiding FM werkte als enige opleiding met een commissie uitsluitend bestaande uit een tweede lezer en een extern deskundige. Deze opzet bleek eveneens goed te voldoen. De assessments verliepen zonder problemen en gaven een betrouwbare indruk van het kennen en kunnen van de student. Bij de sessies die online werden afgenomen bleek het protocol goed te voldoen en waren er geen aanpassingen in nodig.

Er is ook een aantal kalibratiesessies bijgewoond om een beeld te krijgen van de wijze waarop opleidingen kalibreren, aangezien dit een belangrijk instrument is om de betrouwbaarheid van de beoordelingen te verhogen. De opleidingen hebben ieder een eigen opzet ontwikkeld voor de sessies, waarbij veelal een algemene toelichting en terugblik wordt gegeven en dan wordt gekalibreerd aan de hand van een reeds beoordeeld rapport. Zo'n opzet voldoet goed in de visie van de examencommissie. De discussies die ontstonden over de beoordeling maakten zichtbaar dat examinatoren soms andere accenten leggen, maar fundamentele verschillen van inzicht kwamen niet naar voren. Het gebeurt ook maar zeer zelden dat bij een zitting geen consensus wordt bereikt. Het viel de examencommissie wel op dat de opkomst van interne en externe examinatoren bij deze sessies wisselend was.

Naast deze controles op de procedures heeft de examencommissie van alle opleidingen steekproefsgewijs minimaal twee afstudeerwerken gescreend aan de hand van een checklist. De examencommissie kan slechts in beperkte mate een inhoudelijk oordeel vellen. Er werd aan de hand van algemene hbo-criteria een globaal oordeel geveld of het werk voldoende was of niet. Een ander deel van de screening betrof een controle of de beoordelingsformulieren correct waren ingevuld. Er is gekozen voor scripties die waren beoordeeld met een cijfer rond de 6, aangezien hier vaak de meeste discussie over is.

Bij de steekproeven viel op dat sommige opleidingen niet consequent vasthouden aan de eigen vormeisen, zoals de maximale lengte van de tekst. Bij de gescreende

scripties van BOU, CIV en ROP liet de toelichting op de beoordeling op de formulieren te wensen over. De examencommissie had bij enkele van de gescreende scripties kanttekeningen bij de gegeven beoordeling, maar realiseert zich ook dat de screening beperkt van opzet is. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat afstudeercommissies structureel te positief zouden oordelen.

Voor de opleidingen BOU en LM zijn, als extra controle, nog eens apart scripties van deeltijd- en duale studenten gescreend. Dit leidde tot soortgelijke bevindingen met betrekking tot de kwaliteit als bij de scripties van de voltijdstudenten. Het bevestigt dat de verschillende onderwijsprogramma's tot hetzelfde eindniveau leiden.

De toetscommissies hebben eveneens een aantal werken op eindniveau gescreend aan de hand van de genoemde checklist. De toetscommissies betoonden zich over het algemeen akkoord met de gegeven beoordelingen, maar kwamen nog wel onvolkomenheden tegen in sommige formulieren.

De examencommissie komt op grond van het geheel van haar bevindingen tot de conclusie dat het eindniveau en de toetsing ervan bij de bacheloropleidingen binnen IGO momenteel afdoende is geborgd.

Het effect van de omstandigheden als gevolg van de coronamaatregelen op de kwaliteit van de afstudeerwerken zal bij de volgende screenings moeten blijken. De voorlopige bevindingen wijzen erop dat een deel van de studenten hinder heeft ondervonden bij het uitvoeren van hun onderzoek, waardoor de resultaten lager zijn uitgevallen dan anders het geval was geweest.

Masteropleidingen

De beoordeling van het eindniveau bij de masteropleidingen van de RAvB gebeurt op een geheel eigen wijze. Studenten werken in de praktijk en een deel van het eindkwalificaties wordt beoordeeld aan de hand van de zogenaamde praktijkschouw, waarbij zij een portfolio voorleggen. De studenten studeren ook niet af op een scriptie, maar op een ontwerp. Dat ontwerp verdedigen zij in een groenlicht gesprek, waarna zij pas bij voldoende resultaat door mogen gaan naar de afstudeerbijeenkomst.

De examencommissie heeft kennisgenomen van deze procedures en steekproefsgewijs praktijkschouwen, groenlichtgesprekken en afstudeerbijeenkomsten bijgewoond. De bedoeling was ook nog een kalibratie van het afstuderen aan het eind van het jaar bij te wonen, maar deze bijeenkomst is afgelast vanwege de coronamaatregelen.

Bij de praktijkschouw verliep het beoordelingsproces in de observatie van de examencommissie zorgvuldig, maar gezien de zwaarte van het onderdeel was de tijd per student nogal beperkt. Het groenlichtgesprek verliep volgens een goed gestructureerde procedure die voldoende ruimte bood aan de beoordelaars om hun oordeel te vormen. De examencommissie achtte alleen de nadrukkelijke inbreng van en ondersteuning door de mentor tijdens de vragenronde enigszins in strijd met het beoordelingsdoel van de zitting. Bij de afstudeerbijeenkomst werd een zorgvuldige procedure gevolgd voor het vaststellen van het eindcijfer, met voldoende ruimte voor de beoordelaars om onafhankelijk van elkaar hun oordeel te geven.

De examencommissie komt op grond van haar bevindingen tot de conclusie dat het eindniveau en de toetsing ervan voldoende is geborgd.

3.2 Externe validering

Alle bacheloropleidingen binnen IGO werken met zogenoemde extern deskundigen die mee beoordelen bij de afstudeeropdrachten. De opleiding FM zet ze daarnaast ook in bij beoordelingen op eindniveau in het derde jaar. De extern deskundigen zijn door de examencommissie benoemde examinatoren die actuele ervaring op minimaal hbo-niveau in het beroepenveld moeten hebben. Doordat zij in de beroepspraktijk staan, vormen zij een extra waarborg dat de inhoud en het niveau van de opdrachten actueel zijn.

Voor de masteropleidingen geldt dat het programma verweven is met de praktijk. Op vrijwel alle punten waar studenten worden beoordeeld, zijn deskundigen uit de actuele beroepspraktijk betrokken als medebeoordelaar.

3.3 Uitgebrachte adviezen en opvolging

Naar aanleiding van de bevindingen in het studiejaar 2018-2019 heeft de examencommissie een aantal adviezen gegeven aan de bacheloropleidingen:

- De opleidingen ROP en WAM is geadviseerd de beoordelingsformulieren te vereenvoudigen.
Dat advies is opgevolgd, de formulieren zijn minder complex geworden en transparanter.
- De onderwijsmanagers zijn erop gewezen dat er een strikter toezicht nodig is op het volledig invullen en tijdig inleveren van de beoordelingsformulieren. De afstudeercoördinatoren hebben dit veelal op zich genomen en bij een aantal opleidingen is de tijd voor de zittingen verruimd, zodat er meer tijd is om de formulieren direct in te vullen. Dit heeft zeker tot vooruitgang geleid, maar bij de screening bleek toch dat nog niet alle opleidingen dit proces onder controle hebben.
- De opleiding VEM is geadviseerd de procedure voor het assessment van VEMRMI11 strakker uit te lijnen en er meer tijd voor uit te trekken.
Dat advies is overgenomen en dit studiejaar geïmplementeerd.

Naar aanleiding van de coronamaatregelen heeft de examencommissie dwingende adviezen gegeven met betrekking tot het afnemen van assessments en afstudeerzittingen online. Het betrof zowel waarborgen voor een correct verloop, als de procedure in geval van technische problemen. Die adviezen zijn onverkort opgenomen in de uiteindelijke protocollen.

Naar aanleiding van de bevindingen dit studiejaar heeft de examencommissie de RAvB de volgende adviezen gegeven:

- Er is geadviseerd de zittingen voor de praktijkschouw langer te maken, zodat er meer tijd is voor het vormen van een oordeel. Het management heeft laten weten hiermee in te stemmen en het advies over te nemen.
- De examencommissie heeft geadviseerd het principe van 'toenemende nabijheid' dat de RAvB hanteert, waarbij het lid van de beoordelingscommissie dat het minst contact heeft gehad met de student begint met vragen stellen, overal consequent toe te passen. Het advies is instemmend ontvangen.

3.4 Trends en/of aandachtspunten

De forse instroom van nieuwe, nog weinig ervaren examinatoren bij de bacheloropleidingen dit studiejaar is soepel verlopen en heeft geen merkbare effecten gehad op de beoordeling. De inwerkprogramma's bleken zo goed te voldoen (zie ook hoofdstuk 8).

Er deden zich dit studiejaar enkele situaties voor dat de aanvankelijke beoordelingen van de examinatoren uiteenliepen, maar de commissies wisten toch consensus te bereiken. Niettemin blijft een goede kalibratie tussen examinatoren essentieel. Het aantal kalibratiesessies en de deelname eraan neemt toe, maar dat garandeert nog niet dat alle interne en externe examinatoren deelnemen. Het blijft dan ook noodzakelijk dat het management de examinatoren wijst op de plicht om deel te nemen en ze daaraan houdt.

Met betrekking tot de coronacrisis heeft de examencommissie zich op het standpunt gesteld dat er geen concessies mogelijk waren met betrekking tot het eindniveau. Examinatoren konden bij hun beoordeling de omstandigheden meewegen, als deze de opdracht complexer maakten. Dit alles heeft niet geleid tot een verlaging van het niveau, maar vermoedelijk wel tot lagere resultaten dan in voorgaande jaren.

De beoordelingsformulieren van de bacheloropleidingen zijn veelal ontworpen voor onderzoeksopdrachten. Dit blijkt frictie te geven bij opdrachten waarin zuiver een ontwerp of een ander beroepsproduct centraal staat. Opleidingen zullen moeten beslissen of dergelijke opdrachten wel wenselijk zijn en zo ja, hoe hier dan in de beoordeling mee wordt omgegaan.

De externe validatie van de bacheloropleidingen bij IGO krijgt vorm door de inzet van extern deskundigen en beroepenveldcommissies. Dat is een positieve ontwikkeling, maar deze partijen staan ook weer niet helemaal los van de opleidingen. Waar het de externe validatie van het niveau en de beoordelingen betreft, acht de examencommissie het wenselijk dat in aanvulling hierop er meer structurele samenwerkingen met andere opleidingen komen.

De examencommissie was voornemens ook een steekproef uit te voeren op werkstukken behorende bij een aantal cursussen op eindniveau uit het derde jaar, maar door de extra werkzaamheden die de invoering van de coronamaatregelen

opleverde is de commissie hier niet aan toegekomen. Dit is een aandachtspunt voor het studiejaar 2020-2021.

4. Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen

4.1 Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

In hoofdstuk 10 van de Onderwijs- en Examenregeling (OER) zijn instituutsbrede richtlijnen en aanwijzingen voor het bekend maken van resultaten en de mogelijkheden tot inzage voor studenten uitgewerkt. De cesuur werd alleen in uitzonderingsgevallen achteraf aangepast als zich fouten voordeden in een toets. Daarbij gold als richtlijn dat bij relatief kleine aanpassingen waarbij de toetsmatrijs intact bleef, de voor de toets verantwoordelijke examinator dit in overleg met een collega vaststelden. Alleen als zich ingrijpender problemen voor bleken te doen bij een toets, moest dit worden gemeld bij de examencommissie die dan, eventueel na advies van de toetscommissie, kon besluiten of de toets nog geldig was.

De mogelijke toetsvormen waren vastgelegd in een lijst met een korte opsomming van standaardvormen. De toetsvorm behorende bij een bepaalde cursus lag vast in het OER.

Een algemene richtlijn voor toetsen en opdrachten was dat ze voldoende verschilden van voorgaande toetsen en opdrachten en ook proeftoetsen, zodat studenten niet een voldoende behaalden door zaken uit hun hoofd te leren waar begrip werd gevraagd of door eenvoudigweg zaken te kopiëren van voorgangers.

Wat de afname van toetsen betreft golden speciale richtlijnen voor digitale toetsen en beoordelingen op eindniveau. Bij digitale toetsen moest de toegang tot internet zijn geblokkeerd, dan wel moest met een monitoringprogramma direct zichtbaar zijn welke programma's studenten gebruikten tijdens de toets. Voor beoordelingen op eindniveau gold als richtlijn dat deze door minimaal twee examinatoren werd vastgesteld.

Door de ontwikkelingen na maart heeft de examencommissie extra richtlijnen opgesteld voor de afname van online toetsen. Een van de consequenties van het online afnemen van toetsen was, dat zonder digitale surveillance tentamens zo moesten worden ontworpen dat het openboek tentamens waren. De richtlijn dat toetsen voldoende moeten verschillen kreeg zo ook extra gewicht.

4.2 Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

Er zijn geen bijzonderheden geconstateerd met betrekking tot de uitvoering van de oorspronkelijke richtlijnen. Mede op aandringen van de examencommissie is de lijst met mogelijke toetsvormen ingekort. Dit heeft meer duidelijkheid gecreëerd voor alle partijen. De examencommissie kreeg hier, in tegenstelling tot voorgaande jaren, nauwelijks meer vragen over.

De ontwikkelingen na maart maakten echter, zoals reeds vermeld, dat bij verschillende cursussen de toetsvorm werd aangepast. Zo is een aantal schriftelijke toetsen, met instemming van de examencommissie, omgezet naar opdrachten. Die omzettingen zijn zorgvuldig gedocumenteerd en de evaluaties wijzen er niet op dat het tot structurele problemen heeft geleid. Het afnemen van digitale toetsen en na

maart ook onlinetoetsen is, enkele individuele gevallen daargelaten, vrijwel probleemloos verlopen.

4.3 Trends en/of aandachtspunten

De technische ondersteuning voor examinatoren bij het inrichten van digitale toetsen waar de examencommissie al eerder op had aangedrongen, kreeg door de ontwikkelingen vanaf maart extra gewicht. Docenten hebben daarbij een steile leercurve moeten doorlopen. Met de huidige vooruitzichten is de verwachting dat het gebruik van digitale toetsen alleen nog maar toe zal nemen en daarmee blijft een goede technische ondersteuning voor de docenten van groot belang.

5. Vrijstellingenbeleid

5.1 Aantal vrijstellingen

Bacheloropleidingen

De examencommissie heeft van in totaal 39 bachelor studenten vrijstellingsverzoeken ontvangen voor het afleggen van één of meer tentamens. Van één student is het verzoek afgewezen. De vrijstellingen betreffen vooral studenten in versnelde routes op basis van vooropleiding. De opleiding Bouwkunde (voltijd + dual) kende een versnelde route met een aantal vrijstellingen voor studenten met een diploma van een verwante mbo-opleiding. Deze studenten konden een deel van de vrijstellingen verkrijgen door het behalen van een voldoende resultaat voor een onderwijseenheid van een hoger niveau. De opleiding Logistiek en economie (voltijd) kende een versnelde route voor studenten met een vwo-diploma. Deze vrijstellingsregelingen die in de OER staan zijn afgestemd met de examencommissie en door haar goedgekeurd.

Er waren 18 studenten van de opleiding Bouwkunde die zo vrijstellingen kregen en 7 studenten van de opleiding Logistics Management. Daarnaast kregen 5 studenten van de opleiding Facility Management met een mbo-diploma Facility Management vrijstelling voor de praktijkstage in het tweede jaar. Naast deze generieke gevallen waren er nog andere 8 studenten die vrijstellingen kregen op basis van elders behaalde resultaten. Als een een-op-een vergelijking van de cursussen niet werkbaar is, worden de vrijstellingen bloksgewijs toegekend op basis van de leerdoelen, waarbij het advies van de curriculumcommissie van groot belang is.

De onderstaande tabel toont het totale aantal vrijstellingen dat de afgelopen jaren is toegekend:

	2019/2020	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Verleende vrijstellingen	214	367	551	474	983 ²

De daling hangt samen met het kleinere aantal aanvragen van studenten in versnelde routes, 25 studenten tegen 51 het voorgaande studiejaar.

Masteropleidingen

Bij de masteropleidingen hebben 6 studenten vrijstellingen gekregen voor in totaal 8 vakken.

5.2 Trends en/of aandachtspunten

De examencommissie beziet jaarlijks bij de curriculumbesprekingen of er aanpassingen nodig zijn in de afspraken over vrijstellingen voor de versnelde routes. Daarbij wordt gekeken naar de mogelijke gevolgen van veranderingen in het

² Dit is een correctie op het jaarverslag 2015-16. Daar stond abusievelijk 1153.

curriculum en of eventueel ontwikkelingen bij de vooropleidingen aanleiding geven tot aanpassingen. Dit jaar waren er geen wijzigingen nodig. Voor de opleiding valt te overwegen een algemene vrijstellingsregeling op te nemen in de OER voor de praktijkstage voor FM studenten met een aansluitend mbo-diploma.

Bij de overige verzoeken keek de examencommissie allereerst naar het begeleidende advies van de opleiding. In het merendeel van de gevallen was de onderbouwing van het advies in combinatie met de aangeleverde stukken afdoende om een besluit te kunnen nemen. Een enkele keer moest de examencommissie vragen om een uitgebreidere onderbouwing of gecertificeerde bewijzen van het behalen van resultaten.

De vrijstellingen bij de masteropleidingen betroffen studenten die in een eerdere periode als gaststudent enkele vakken hadden gevolgd en behaald, maar wiens resultaten vanwege hun status als gaststudent niet konden worden ingevoerd. De examencommissie zal in overleg met de masteropleidingen en het bedrijfsbureau kijken of er een betere oplossing mogelijk is voor dit soort gevallen.

6. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

6.1 Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

De examencommissie telde een aantal ervaren leden die goed op de hoogte waren van de procedures en de reglementaire bepalingen. Om de ontwikkelingen rond examencommissies te volgen heeft een aantal leden het congres 'Examencommissies onder de loep' van Medilex bijgewoond. Eén lid heeft ook een congres over fraude door studenten bijgewoond. Hun bevindingen zijn in een examencommissievergadering gedeeld met de andere leden. Daarnaast werden examencommissievergaderingen wel eens benut om interessante jurisprudentie te bespreken met elkaar.

Verder heeft één lid met een juridische opleiding een master vak gevolgd aan de EUR over onderwijsrecht. Zij vormt de vraagbaak voor de overige leden als het om juridische kwesties gaat. Een ander lid heeft zich geschoold in het online toetsysteem Remindo en was betrokken bij een pilot met proctoring en heeft regelmatig zijn kennis en inzichten op het gebied van online toetsen gedeeld met de andere leden. Hij was bovendien betrokken bij het schrijven van hogeschoolbreed online toetsbeleid.

6.2 Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

Wat toetsdeskundigheid betreft was er een ruime mix aan ervaring aanwezig met verschillende vormen van toetsing. Een aantal leden heeft bovendien een onderwijskundige opleiding gedaan en/of meerdere trainingen gevolgd op het gebied van toetsing. Vier leden waren ook lid dan wel voorzitter van de toetscommissie van hun opleiding. De formele kwalificaties waren als volgt:

De heer P. Bassant didactische bevoegdheid

Mevrouw N. Beckers BKE

De heer P. Blommaart

De heer J. Caspers BKE

De heer R. te Grotenhuis

Mevrouw O. van der Molen BKE

De heer J. Oegema master digital learning, onderwijskundige master

Mevrouw C. Schmidt master pedagogiek

De heer P. Vader

Een aantal leden van de examencommissie zit ook nog in een traject om de BKE dan wel SKE-kwalificatie te behalen.

Bij de bacheloropleidingen hadden alle toetscommissies op twee na een lid met een SKE-kwalificatie en telden alle toetscommissies één of meer leden met een BKE-kwalificatie. De masteropleidingen hadden één toetscommissie waarvan twee leden met een SKE-kwalificatie.

6.3 Trends en/of aandachtspunten

De opleidingen zijn allemaal bezig met BKE/SKE-trajecten voor de docenten. In 2022 moeten alle docenten, waaronder de examen- en toetscommissieleden, minimaal BKE hebben. De examencommissie acht dit beslist van belang voor de toetskwaliteit. De examencommissie vraagt zich evenwel af of er geen extra inspanningen nodig zijn om de planning te halen. Daarnaast leidt de opkomst van online-toetsen tot nieuwe vraagstukken die om een andere deskundigheid vragen.

7. Aanwijzing examinatoren

7.1 Benoemingsprocedure en profielschetsen

Bacheloropleidingen

De voorgeschreven procedure was dat de onderwijsmanagers actuele gegevens verstrekten aan de examencommissie van de docenten die zij wilden laten benoemen als examinator. Die voordrachten konden worden gedaan aan het begin van het studiejaar en halverwege. De examencommissie toetste dan of de kandidaten, volgens de informatie verstrekt door de onderwijsmanager, voldeden aan de eisen uit de profielschets. Kandidaten die aan alle formele eisen voldeden werden voor de duur van het studiejaar benoemd door de examencommissie. In de gevallen waarin dat niet zo was, werd de onderwijsmanager gevraagd of er nog aanvullende informatie was die het besluit van de examencommissie zou kunnen doen veranderen.

De examencommissie maakte onderscheid tussen examinatoren die beoordelen op basisniveau en examinatoren die onderdelen beoordelen op eindniveau. Voor de eerste categorie waren de eisen:

- a) minimaal een half jaar ervaring als docent binnen het hoger onderwijs;
- b) aantoonbare kennis m.b.t. toetsen en beoordelen;
- c) inhoudelijk deskundig

Ad b gold dat nieuwe kandidaten een inwerkprogramma rond toetsing moesten hebben doorlopen of een didactische aantekening (BKO, BKE of soortgelijk) moesten hebben. Voor zittende docenten die werden voorgedragen voor herbenoeming kon een uitzondering worden gemaakt op grond van kennis en ervaring, maar september 2022 moeten al deze docenten een BKE-kwalificatie hebben.

Ad c gold dat de examencommissie op dit punt vertrouwt op de professionaliteit van de docent en de onderwijsmanager. Benoemde docenten zijn in principe bevoegd voor alle onderdelen, afhankelijk van het niveau, van de opleiding.

Voor de tweede categorie examinatoren golden naast deze criteria aanvullende eisen:

- d) minimaal twee jaar ervaring als docent in het hoger onderwijs;
- e) een graad minimaal op masterniveau of aantoonbare kennis/ervaring
- f) aantoonbare kennis van de eindkwalificaties en ervaring met de beoordelingsprocedures op eindniveau

Ad f gold dat nieuwe kandidaten moesten hebben deelgenomen aan minimaal twee kalibratiesessies rond het afstuderen en minimaal twee keer een afstudeerzitting moesten hebben bijgewoond als waarnemer. In geval van herbenoeming volstond het jaarlijks bijwonen van een kalibratiesessie.

De lijsten met de benoemde examinatoren zijn gepubliceerd en het bedrijfsbureau zag erop toe dat alleen benoemde examinatoren resultaten konden aanleveren. Bij het inplannen van afstudeerzittingen werd er door het bedrijfsbureau op toegezien dat alleen examinatoren bevoegd op eindniveau werden ingezet. Het bedrijfsbureau deed in geval van discrepanties een melding bij de examencommissie, die dan contact opnam met de onderwijsmanager.

Masteropleidingen

Bij de RavB is het zo dat naast een kleine kern van vaste docenten, waarvan verschillende SKE hebben, er veel mensen uit de praktijk beoordelen. De vaste docenten voldeden allen aan de bovengenoemde eisen a tot en met f.

De examencommissie IGO is voor informatie over het functioneren van examinatoren aangewezen op de uitkomsten van toetsanalyses en eventueel gegronde klachten van studenten. Hieruit zijn geen structurele problemen naar voren gekomen. Incidentele kritiekpunten worden opgenomen met de onderwijsmanager die dit mee kan nemen in de functioneringsgesprekken. Ingetrokken examinarschappen betroffen alleen docenten die, door pensioen of verandering van werkkring, niet meer werkzaam waren aan de hogeschool.

7.2 Benoeming 'externe' examinatoren

Bacheloropleidingen

Bij alle opleidingen zijn ook externe examinatoren benoemd door de examencommissie. Bij afstudeerzittingen was altijd een externe examiner aanwezig die mee beoordeelde. Deze externe examinatoren werden door de opleidingen aangezocht uit het beroepenveld en voldeden aan de volgende eisen:

- Minimaal een hbo-opleiding
- Minimaal 5 jaar werkervaring in het beroep op minimaal hbo-niveau
- Actuele, relevante werkervaring

De benoemingsprocedure hield in dat kandidaten, op voordacht van de opleiding, een CV stuurden aan de examencommissie. Doordat de opleidingen zelf al een screening uitvoerden, voldeden vrijwel alle kandidaten. Slechts enkele kandidaten zijn afgewezen, met als grond dat hun werkervaring te ver in het verleden lag en niet meer actueel was. Ook de externe examinatoren werden na goedkeuring voor de duur van het studiejaar benoemd door de examencommissie.

De externe examinatoren werden verder geacht deel te nemen aan kalibratiesessies die de opleidingen organiseren voor de examinatoren. Nieuwe examinatoren namen hier allemaal aan deel, maar de opkomst bij externe examinatoren met ervaring was wisselend.

De resultaten wijzen uit dat externe examinatoren over het algemeen op vergelijkbare beoordelingen uitkomen als de docent-examinatoren. Voor zover er al sprake is van een verschil, is het veelal dat externe examinatoren vanuit hun ervaring wat meer de nadruk leggen op de kwaliteit van het beroepsproduct.

Masteropleidingen

Voor de RavB had de examencommissie de toetscommissie gemandateerd om de benoeming van externe examinatoren goed te keuren, met een verantwoording achteraf. Er is inmiddels een jaar ervaring opgedaan en de examencommissie ziet geen aanleiding om de procedures te wijzigen, daar deze naar tevredenheid hebben gewerkt.

De eisen zijn dat het gaat om geregistreerde architecten of stedenbouwkundigen met ruime, actuele ervaring werkervaring. De eindkwalificaties van de masteropleidingen zijn afgeleid van de eisen die gelden voor inschrijving in het beroepsregister, zodat deze beroepsbeoefenaren vanuit hun eigen ervaring goed gekwalificeerd om te beoordelen. De beoordelingen worden door hen gegeven in overleg met één of meerdere van de vaste docenten. Elk jaar wordt er geëvalueerd en besloten of de externe examinatoren weer worden voorgedragen. Voor enkele speciale trainingen worden daarnaast beroepsmensen met kennis en ervaring op dat specifieke gebied ingezet, ook dit wordt jaarlijks geëvalueerd.

Verscheidene externe examinatoren waren tevens werkzaam of werkzaam geweest bij andere academies of masteropleidingen architectuur en stedenbouw aan een TU. De externe validatie was daarmee ook langs die weg geborgd.

7.3 Trends en/of aandachtspunten.

De examencommissie heeft in de loop van het studiejaar de eis losgelaten dat examinatoren op eindniveau bij de bacheloropleidingen minimaal twee jaar ervaring moesten hebben. De ervaring met de docenten die het jaar daarvoor dispensatie hadden gekregen op deze eis, mits zij een inwerktraject hadden doorlopen, leerde dat dit geen problemen gaf. Er zijn geen verschillen geconstateerd in de manier van beoordelen tussen docenten met dispensatie en andere examinatoren. De eis bleek daarmee niet relevant te zijn, het is het inwerkprogramma dat de waarborg vormt.

Een aandachtspunt vormt nog wel de jaarlijkse deelname door examinatoren op eindniveau aan kalibratiesessies. Bij enkele opleidingen is het niet zeker of hier strikt de hand aan wordt gehouden. De examencommissie scherpt daarom met ingang van het studiejaar 2020-2021 de controle hierop aan en verlangt dat de opleidingen verantwoording afleggen op dit punt.

8. Betrokkenheid bij accreditaties

Dit studiejaar waren er geen accreditaties. Vanwege de omstandigheden in verband met corona zijn de geplande visitaties en proefvisitaties voor de opleidingen VEM en WAM uitgesteld.

9. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

9.1 Aard van de betrokkenheid

De examencommissie heeft in een adviserende rol de onderwijsgesprekken bijgewoond tussen de opleidingen (onderwijsmanager, curriculumcommissie, toetscommissie, opleidingscommissie) en de directie, waarin de plannen voor het curriculum voor het komende studiejaar zijn besproken. De examencommissie kon zo in een vroegtijdig stadium wijzen op eventuele consequenties van veranderingen voor de toetsing en beoordeling.

In de tweede helft van het jaar heeft de examencommissie verscheidene adviezen gegeven met betrekking tot het online afnemen van toetsen en hier richtlijnen voor uitgewerkt. De commissie was ook nauw betrokken bij het opstellen van een protocol voor het online afnemen van afstudeerzittingen en andere assessments.

9.2 Effecten van de betrokkenheid

Bij een controle later door de examencommissie van de door de opleidingen voorgestelde teksten en tabellen voor de OER zijn geen bijzonderheden gevonden.

Het was uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de opleidingen zelf om met uitgewerkte voorstellen te komen voor het online afnemen van toetsen waar afname op locatie niet meer mogelijk was, maar de richtlijnen daarvoor hebben duidelijkheid geschapen en maakten het voor de examencommissie mogelijk om zicht te houden op de toetskwaliteit.

10. Beoordeling van programma's KiesOpMaat

10.1 Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

De aanvragen voor minoren via Kies-op-Maat trajecten leverden geen bijzonderheden op. Studenten kozen zowel voor verdiepende programma's, als verbredende programma's met een heel andere inhoud dan de reguliere opleiding. De examencommissie staat beide varianten toe en controleert alleen aan de hand van het advies van de opleiding of de financiering akkoord is en of de minor geen onevenredige overlap heeft met het verplichte opleidingscurriculum.³

10.2 Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

De examencommissie ontving tevens verschillende verzoeken buiten Kies-op-Maat om, voor het volgen van onderwijs ter invulling van de minorruimte aan een Nederlandse universiteit of een buitenlandse onderwijsinstelling op minimaal hbo-niveau.⁴ Ook in die gevallen gold dat de examencommissie beoordeelde of het voorgestelde programma voldoende verbredend dan wel verdiepend was ten opzichte van het reguliere programma van de student en er niet te veel overlap was.

Er is een aantal vaste partners in het buitenland met standaardprogramma's die de examencommissie heeft goedgekeurd. Bij een minor in het buitenland vinden echter nog wel eens wijzigingen plaats in het programma. Aangezien dit in het verleden leidde tot veel verzoeken tot herziening aan de examencommissie die vooral administratieve last opleverden voor de student en de commissie, is de procedure aangepast. De nieuwe procedure die meer ruimte laat voor aanpassingen blijft inderdaad efficiënter te zijn.

In de tweede helft van het jaar was vanwege corona uitzending naar het buitenland niet meer mogelijk en een aantal studenten heeft ook andere minoren dan oorspronkelijk gepland moeten zoeken voor het komende studiejaar. Dit heeft niet problemen geleid, doordat er nog genoeg alternatieven waren binnen Nederland.

³ Bij het beoordelen van de mate van overlap maakt de examencommissie gebruik van haar discretionaire bevoegdheid.

⁴ Als daar twijfel over bestond werd advies ingewonnen bij het CoIA.

11. Verstrekte getuigschriften

11.1 Aantal verstrekte getuigschriften

In 2019-2020 werden in totaal 525 propedeuse-getuigschriften, 513 bachelor-getuigschriften en 20 master-getuigschriften uitgereikt.

De onderstaande tabel toont de aantallen voor de afgelopen jaren:

	2019/2020	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Getuigschriften					
Propedeuse	525	722	645	522	594
Bachelor	513	492	427	455	428
Master	20				

11.2 Trends of aandachtspunten

Door de coronamaatregelen was het na maart niet meer mogelijk om de uitreikingen op de gebruikelijke wijze maandelijks op school te organiseren. In verband met de veiligheid van de medewerkers zijn de uitreikingen zelfs een tijd lang stopgezet, met uitzondering van individuele gevallen die urgent waren. Voor het studiejaar 2020-2021 is een opzet gevonden waarmee het mogelijk is op een veilige manier op locatie getuigschriften uit te reiken, maar het is minder efficiënt en legt een groter beslag op de tijd van de examencommissieleden. De RavB heeft, om praktische redenen, een eigen mandaat om de getuigschriften uit te reiken.

De coronacrisis lijkt een negatief effect te hebben gehad op het aantal behaalde propedeuses, al was dat in 2018-2019 ook wel heel hoog. Een van de oorzaken kan zijn dat door de verhoogde werkdruk bij docenten en doordat sommige eerstejaarstoetsen vrij laat werden afgenomen verschillende resultaten pas na 1 september 2020 werden vastgesteld.

12. Fraude en preventie

12.1 Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Er waren in totaal 49 gevallen van fraude bij een toets. Een opvallende daling ten opzichte van het vorige studiejaar, zoals de onderstaande tabel laat zien:

	2019/2020	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Aantallen (studenten)	49	77	88	63	121

De daling is vooral te danken aan de afname van het aantal gevallen van plagiaat. Dit jaar waren er inclusief de RAvB 25 (51%) gevallen van plagiaat, met opvallende verschillen tussen de opleidingen. Die verschillen lijken gedeeltelijk samen te hangen met de grootte van de opleiding en met de gebruikte toetsvormen. Verder was er 1 geval van spieken en 23 gevallen betroffen het gebruik van niet-toegestane hulpmiddelen. Ook hier waren er opvallende verschillen, maar dit hing meer samen met enkele toetsen die tot relatief veel meldingen leidden.

12.2 Praktijken op het gebied van fraude door studenten

Bij de gevallen van plagiaat betrof het studenten die individueel te maken opdrachten inleverden waarvan delen identiek waren en enkele andere gevallen waarin zonder bronvermelding werd geciteerd. Medeplichtigheid aan plagiaat kwam in zeer beperkte mate voor. Verder waren er gevallen van het gebruik van spiekbrieftjes en niet-toegestane aantekeningen, het gebruik van een mobiele telefoon tijdens een toets en een grafische rekenmachine, terwijl alleen een gewone rekenmachine was toegestaan.

12.3 Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten

De examencommissie voerde een sanctiebeleid gebaseerd op de richtlijnen in de OER. In gevallen waarin de examencommissie meende dat de student alleen onzorgvuldig was geweest, werd volstaan met een berisping. Hiervan kwam dan wel een notitie in het studentendossier te staan. In andere gevallen werd het werk ook ongeldig verklaard en werd de student, afhankelijk van de zwaarte van het vergrijp, uitgesloten van deelname aan een aantal toetskansen. De examencommissie bewaakte daarbij de proportionaliteit van de opgelegde sancties. Bij het vaststellen van een sanctie werd de uitwerking van de opgelegde maatregel op het studeerbaar programma van de student in ogenschouw genomen. In geval van recidive door een student gold automatisch een verzwaarde straf.

Om plagiaat tegen te gaan werd bij het inleveren van opdrachten en rapporten het werk consequent gecontroleerd met behulp van Ephorus. De docenten zijn erop gewezen dat hierbij niet alleen naar het percentage overeenkomsten moest worden gekeken, maar ook naar de aard ervan. De studenten werden erop gewezen dat zo

wordt gecontroleerd op plagiaat. In de voorlichting aan studenten werd het risico van plagiaat en medeplichtigheid aan plagiaat benadrukt en werd gewezen op de daaraan verbonden sancties. Verder stond het vermeld in de modulewijzers.

De richtlijnen die de examencommissie vorig studiejaar heeft opgesteld voor het gebruik van hulpmiddelen en aantekeningen bij toetsen bleken goed te voldoen. De bepalingen over wat was toegestaan tijdens een toets waren daarmee zonder meer duidelijk voor de surveillanten.

Voor de online toetsen heeft de examencommissie diverse aanvullende maatregelen geformuleerd om fraude te voorkomen. De belangrijkste waren het gebruik van meerdere varianten bij een toets, bijvoorbeeld door vragen te husselen en antwoordmogelijkheden toe te voegen, beperking van de toetstijd, controle op plagiaat en (steekproefsgewijze) controles achteraf onder studenten.

Vergelijkingen van de resultaten met de resultaten van vorig jaar liet bij enkele cursussen uit het eerste jaar zien dat de toets beduidend beter was gemaakt. Dit kon echter ook komen doordat studenten meer op mochten zoeken. Over de hele linie gezien was het eerder zo dat de resultaten wat lager uitvielen dan vorig jaar. Er kwamen in het tweede semester verscheidene meldingen van een vermoeden van plagiaat bij online toetsen. Een enkel geval daargelaten bleken de aanwijzingen echter onvoldoende hard te zijn en was er een alternatieve, plausibele verklaring voor de geconstateerde overeenkomsten. Daarmee lijken de controlemechanismen afdoende te hebben gewerkt.

12.4 Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

Gevallen van fraude door docenten/examinatoren zijn niet geconstateerd.

12.5 Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

De examencommissie meent dat het huidige beleid voldoende garanties biedt om dit te voorkomen. De procedures schrijven voor dat schriftelijke toetsen vooraf op verschillende aspecten worden gecontroleerd door een tweede lezer. Bij mondelinge toetsen en assessments geldt het vierogen principe. De toetscommissie controleert steekproefsgewijs de kwaliteit van toetsen.

Verder gaan ongebruikelijke cijfermutaties langs de examencommissie voordat de wijzigingen worden ingevoerd. Op die manier wordt bewaakt dat er geen toetstrajecten ontstaan buiten het zicht van de examencommissie om.

12.6 Trends en/of aandachtspunten

De aandacht die de examencommissie heeft gevraagd voor de fraudegevoeligheid bij het hergebruik van opdrachten heeft zijn vruchten afgeworpen en ertoe geleid dat het aantal gevallen van plagiaat drastisch is gedaald.

Een punt van aandacht blijft wel de bereidheid van docenten om een melding van fraude te doen. Het punt is besproken met de directie en er is nadrukkelijk uitgedragen dat docenten verplicht zijn het te melden, als zij een vermoeden van

fraude hebben. De examencommissie zal er in haar voorlichting aan docenten nog eens expliciet op wijzen.

De ervaringen met online-toetsen wijzen er voorlopig op dat ze, met aanvullende maatregelen, over het algemeen goed voldoen bij inzicht- en toepassingstoetsen, opdrachten en presentaties of assessments. Bij kennistoetsen vraagt het veel extra waarborgen. Zonder proctoring of andere vormen van digitale surveillance te mogen gebruiken blijft echter vooral identiteitsfraude een risico.

De examencommissie is voornemens in het studiejaar 2020-2021 uitgebreidere analyses uit te voeren op het afnemen van online-toetsen.

13. Toetsgerelateerde klachten

13.1 Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond

Van de 53 ingediende klachten zijn er 21 gegrond verklaard, dat is absoluut en relatief gezien veel als we naar de voorgaande jaren kijken:

	2019/2020	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Aantallen (waarvan gegrond)	53 (21)	59 (9)	102 (5)	122 (34)	74 (37)

Het hoge aantal klachten dat gegrond is verklaard dit studiejaar had te maken met incidenten bij een beperkt aantal toetsen. Vijf studenten misten bij één bepaalde toets een blad dat nodig was om een vraag uit te werken. Zes andere studenten maakten terecht bezwaar omdat de termijn tussen het bekend maken van het cijfer voor één bepaalde toets en de herkansing ervan te kort was. Er waren vijf gegronde klachten die te maken hadden met technische problemen met de computer of de verbinding bij verschillende toetsen. Drie gegronde klachten betroffen onduidelijkheden in het toetsrooster.

De ongegrond verklaarde klachten waren divers. Een deel betrof studenten die problemen ondervonden tijdens een computertoets, maar die niet konden aantonen dat hier een organisatorische of technische fout aan ten grondslag lag. Andere ongegrond verklaarde klachten betroffen de gang van de zaken tijdens toetsen of het handelen van surveillanten, die niet werden ondersteund door het proces-verbaal of op andere wijze. Verder was er een aantal klachten van studenten over onduidelijkheden rond het toetsrooster, die ertoe te herleiden bleken dat de studenten onvoldoende kennis hadden genomen van de beschikbare informatie.

13.2 Trends en/of aandachtspunten

Klachten over de inhoud van een toets of de beoordeling ervan gingen nu naar het college van beroep, waardoor alleen organisatorische klachten overbleven. Het heeft echter wat tijd gevegd voordat studenten het onderscheid begrepen en de juiste ingang vonden. Een goede uitleg op dit punt blijft noodzakelijk. Verder valt op dat de wijzigingen in toetsrooster en toetsvormen als gevolg van de ontwikkelingen na maart nauwelijks invloed hebben gehad op het aantal gegronde klachten.

14. Hoorzittingen examencommissie

14.1 Aantallen hoorzittingen

Dit jaar waren er 128 geagendeerde hoorzittingen. De examencommissie nam daarnaast regelmatig contact op met docenten of studenten om aanvullende informatie te verkrijgen. In geval van fraudezaken belegt de examencommissie altijd een hoorzitting. De overige zittingen waren vooral op verzoek van een student, het betrof met name verzoeken om extra/vervroegde kansen en enkele klachten en verzoeken om verlenging afstuderen. De hoorzittingen leidden slechts in enkele gevallen tot herziening van een voorgenomen besluit. De mondelinge toelichting door de examencommissie bleek vaak te volstaan om bezwaren van studenten weg te nemen.

De onderstaande tabel toont de aantallen hoorzittingen over de afgelopen jaren:

	2019/2020	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Hoorzittingen	128	149	200	133	137

14.2 Trends of aandachtspunten

De trend in het aantal hoorzittingen is dalend. Een goede voorlichting aan opleidingen, studenten en docenten, over de rechten van en reglementaire mogelijkheden voor studenten helpt hierbij. Na maart waren alle hoorzittingen via Teams. De ervaringen hiermee zijn positief, het is eenvoudiger te organiseren en kost de examencommissieleden minder tijd, zodat we dit zullen handhaven.

15. Aantal beroepszaken CBE

15.1 Aantallen beroepszaken bij CBE-hoorzittingen en aantal gegronde daarvan

In alle zeven zaken die voor het CBE kwamen werd het beroep ongegrond verklaard. Verder werden zes zaken in overleg met de opleiding minnelijk geschikt en vijf studenten trokken hun beroep weer in, omdat ze er geen belang meer bij hadden dan wel concludeerden dat hun zaak geen kans van slagen had. Van de zeven CBE-zaken betroffen er zes een bezwaar tegen een beoordeling en slechts één was een bezwaar tegen een sanctie opgelegd wegens fraude. Van de zes geschikte zaken betroffen er vier een bezwaar tegen een beoordeling, bij de vijf ingetrokken zaken waren dat er ook vier.

De onderstaande tabel toont het aantal beroepszaken over de afgelopen jaren:

	2019/2020	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Aantallen (waarvan gegronde)	7 (0)	7 (0)	16 (1)	13 (0)	22 (3)

15.2 Trends of aandachtspunten

In vergelijking met voorgaande jaren valt op dat er maar één beroepszaak was voor het CBE in verband met een uitspraak van de examencommissie wegens fraude. Over het geheel genomen betroffen veertien zaken een besluit van een examiner en niet van de examencommissie. De examencommissie concludeert daaruit dat zij haar besluiten afdoende onderbouwt en dat het door haar gevoerde sanctiebeleid billijk is.

Het relatief hoge aantal ingetrokken en geschikte zaken wijst erop dat studenten te makkelijk beroep aan kunnen tekenen. Zaken worden zo al geëscaleerd nog voordat er goed overleg heeft plaatsgevonden met de docent of de opleiding.

Verder roepen de zaken die een besluit van een examiner betreffen de vraag op wat precies de rol van de examencommissie is in deze beroepszaken. Het verdient aanbeveling de procedure rond dit soort zaken nog eens tegen het licht te houden.

16. Overige aangelegenheden

Een werkgroep van het platform examencommissies heeft algemene richtlijnen geformuleerd voor het proces rond individuele leerplannen, maar de behandeling van dergelijke zaken blijft naar verhouding veel tijd kosten. Bij curriculumwijzingen worden de gevolgen zo precies mogelijk vastgelegd in conversietabellen. Die tabellen bieden echter niet altijd uitkomst in individuele gevallen. Als er wijzigingen in het examenprogramma van een student nodig waren die niet als zodanig waren opgenomen in een conversietabel, werden deze wijzigingen ter goedkeuring voorgelegd aan de examencommissie. Bij de zaken die zo werden voorgelegd aan de examencommissie ging het veelal om langstudeerders waarvoor niet direct meer passende conversies bestonden. Een passende oplossing die recht deed aan de te behalen leerdoelen bracht soms met zich mee dat een student meer dan 180 studiepunten moest behalen in de hoofdfase. In een enkel geval was het mogelijk een ontbrekend onderdeel dat niet meer werd aangeboden toch nog te toetsen, zodat er geen curriculumwijziging nodig was.⁵

De examencommissie krijgt verder jaarlijks veel verzoeken van studenten voor een extra c.q. vervroegde kans. Deze verzoeken werden vrijwel uitsluitend toegekend, als de student daarmee - conform artikel 9.12 en de uitwerking in 10.1.3 lid c van de hogeschoolgids IGO - de studie aan de hogeschool kon afronden, dan wel als er sprake was van fouten gemaakt door de toetsorganisatie. De examencommissie staat een strikt beleid voor op dit punt, omdat veel extra toetsen de werkdruk voor docenten verhogen en het de borging van de kwaliteit van de toetsing bemoeilijkt. Er zijn om dezelfde redenen ook geen uitzonderingen gemaakt in verband met de coronacrisis.

Er waren dit jaar verschillende studenten die vanwege complexe problematiek verlenging aanvroegen van de maximale duur van de afstudeerperiode. Over de afgelopen jaren bezien is er een stijgende lijn te bespeuren in dit soort gevallen, die zich vooral bij enkele opleidingen voordoen. De examencommissie heeft een protocol voor dergelijke verzoeken en stelt daarbij een strikte grens aan de maximale duur van de verlenging. Indien ook dit niet haalbaar is, moet de student opnieuw beginnen.

Het hoofd studentzaken heeft een doorlopend mandaat van de examencommissie om bijzondere voorzieningen, zoals extra toetstijd en gebruik van hulpmiddelen voor studenten met dyslexie, toe te kennen. Een enkele keer verzoekt een student om aanpassing van de toetsvorm. Het hoofd studentzaken en/of de decaan wordt in zo'n geval om advies gevraagd, waarna de examencommissie beslist.

⁵ Bij een curriculumwijziging zijn er in het eerste jaar dat de cursus niet meer wordt aangeboden altijd nog twee toetskansen.

Bijlagen

Mandaat toetscommissies bacheloropleidingen IGO 2019 – 2020

De examencommissie mandateert de hierboven genoemde toetscommissies in studiejaar 2019 -2020 de volgende taak uit te voeren:

1. Het beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens; het beoordelen van de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van tentamens en examens, waaronder ook afstudeerwerken.
2. De toetscommissie voert per onderwijsperiode een kwaliteitscheck uit conform Toetsbeleid IGO 2017-2020. De toetscommissie maakt hierbij gebruik van de toetsanalyseformulieren te vinden op <https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/Toetsing/>
3. De toetscommissie stelt voorafgaand aan het studiejaar vast welke toetsen voor een kwaliteitscheck in aanmerking komen. Het streven is om binnen 4 jaar om alle toetsen van het curriculum te hebben beoordeeld. De minormodules en de keuzevakken die onder de organisatie van de opleiding vallen moeten ook worden meegenomen in de kwaliteitscheck.
4. De toetscommissie checkt jaarlijks of de ingeleverde stageproducten op plagiaat worden gecontroleerd door middel van de beschikbare software (bijvoorbeeld Ephorus, Turnitin).
5. De toetscommissie koppelt haar bevindingen terug aan de modulehouders en informeert binnen drie werkweken na iedere onderwijsperiode de onderwijsmanager en de examencommissie over haar voornaamste activiteiten en bevindingen door middel van een kwartaalverslag (4x per studiejaar).
6. De toetscommissie voert per half jaar een kwaliteitscheck uit op minimaal vier afstudeerwerken (waarvan minimaal twee werken beoordeeld met een 5.5 tot 6.4), aan de hand van 'Checklist Eindniveau bachelor in afstudeerwerken'. In totaal worden 8 afstudeerwerken per studiejaar beoordeeld. Indien er naast de afstudeeropdracht andere onderdelen zijn waarbij competenties op eindniveau worden getoetst, worden deze jaarlijks geanalyseerd.
7. De toetscommissie beoordeelt voorafgaand aan de vaststelling van het toetsplan of het toetsplan dekkend is voor de eindcompetenties.
8. De toetscommissie ziet erop toe dat de opleiding jaarlijks kalibratiesessies (voor interne en externe examinatoren) organiseert voor alle modules waar het eindniveau wordt afgetoetst.
9. De toetscommissie rapporteert over haar bevindingen ten aanzien van bovenstaande jaarlijks aan de examencommissie en informeert het management middels een **jaarverslag**.

Besluitvorming ligt altijd bij de examencommissie. De toetscommissie maakt hierbij gebruik van **de handreiking 'Jaarlijkse rapportage toetscommissie'** (te vinden op Infoland).

Periode	Activiteit	Frequentie
Sept.	Analyse afstudeerwerken en afstudeercriteria De toetscommissie voert een kwaliteitscheck uit op 4 afstudeerwerken (waarvan minimaal twee werken beoordeeld met een 5.5 tot 6.4) uit juni/juli en augustus aan de hand van 'Checklist Eindniveau bachelor in afstudeerwerken'. Deze analyses zijn onderdeel van het eerstvolgende kwartaalverslag.	semester
Okt.	Jaarplan De toetscommissie maakt, op basis van de richtlijnen van de examencommissie, een jaarplanning (eventueel een meerjarenplanning). De toetscommissie stelt voorafgaand aan het studiejaar vast welke toetsen voor een kwaliteitscheck in aanmerking komen. Het streven is om binnen 4 jaar om alle toetsen van het curriculum te hebben beoordeeld. De minormodules en de keuzevakken die onder de organisatie van de opleiding vallen moeten ook worden meegenomen in de kwaliteitscheck. Dit jaarplan is onderdeel van het eerste kwartaalverslag.	jaar
Sept- okt	Uitvoeren kwaliteitscontrole De toetscommissie voert per onderwijsperiode een kwaliteitscheck uit conform Toetsbeleid IGO 2017-2020. De toetscommissie maakt hierbij gebruik van de toetsanalyseformulieren te vinden op https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/Toetsing/ De toetscommissie koppelt haar bevindingen terug aan de modulehouders en informeert de onderwijsmanager en de examencommissie over haar voornaamste activiteiten en bevindingen door middel van een kwartaalverslag.	kwartaal
Nov	Kwartaalverslag De toetscommissie stelt ieder kwartaal een rapportage op aan de examencommissie, volgens de richtlijnen zoals aangegeven in de mandatering aan de toetscommissie. Inclusief analyse afstudeerwerken en afstudeercriteria, inclusief jaarplan. Het kwartaalverslag wordt uiterlijk 29 november 2019 aangeboden aan de onderwijsmanager en de examencommissie.	kwartaal
Nov	Bijeenkomst toetscommissie – examencommissie Drie keer per jaar komen de toetscommissies IGO en examencommissie IGO bijeen om ervaringen uit te wisselen, kwartaalrapportages en beleid te bespreken en bij te scholen op gebied van toetsing. De uitkomsten van deze bijeenkomst worden gerapporteerd in het kwartaalverslag.	3x per jaar
Dec	Advies geven op toetsplan De toetscommissie ontvangt het concept toetsplan van de curriculumcommissie en brengt advies uit. De toetscommissie beoordeelt voorafgaand aan de vaststelling van het toetsplan of het toetsplan dekkend is voor de eindcompetenties. Dit advies wordt gerapporteerd in het daaropvolgende kwartaalverslag.	jaar

Dec- jan	<p>Uitvoeren kwaliteitscontrole</p> <p>De toetscommissie voert per onderwijsperiode een kwaliteitscheck uit conform Toetsbeleid IGO 2017-2020. De toetscommissie maakt hierbij gebruik van de toetsanalyseformulieren te vinden op https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/Toetsing/</p> <p>De toetscommissie koppelt haar bevindingen terug aan de modulehouders en informeert de onderwijsmanager en de examencommissie over haar voornaamste activiteiten en bevindingen door middel van een kwartaalverslag.</p>	kwartaal
Feb	<p>Kwartaalverslag De toetscommissie stelt ieder kwartaal een rapportage op aan de examencommissie, volgens de richtlijnen zoals aangegeven in de mandatering aan de toetscommissie.</p> <p>Inclusief advies toetsplan. Het kwartaalverslag wordt uiterlijk 2 maart 2020 aangeboden aan de onderwijsmanager en de examencommissie.</p>	kwartaal
Feb	<p>Bijeenkomst toetscommissie – examencommissie</p> <p>Drie keer per jaar komen de toetscommissies IGO en examencommissie IGO bijeen om ervaringen uit te wisselen, kwartaalrapportages en beleid te bespreken en bij te scholen op gebied van toetsing.</p> <p>De uitkomsten van deze bijeenkomst worden gerapporteerd in het kwartaalverslag.</p>	3x per jaar
Mrt	<p>Analyse afstudeerwerken en afstudeercriteria</p> <p>De toetscommissie voert een kwaliteitscheck uit op 4 afstudeerwerken (waarvan minimaal twee werken beoordeeld met een 5.5 tot 6.4) uit november / februari aan de hand van 'Checklist Eindniveau bachelor in afstudeerwerken'.</p> <p>Indien er naast de afstudeeropdracht andere onderdelen zijn waarbij competenties op eindniveau worden getoetst, voert de toetscommissie hierop een kwaliteitscheck uit. In de rapportage wordt inzichtelijk gemaakt wat er is geanalyseerd en wat de uitkomsten hiervan waren. In ieder geval worden de afstudeercriteria hierin meegenomen.</p> <p>Deze analyses zijn onderdeel van het eerstvolgende kwartaalverslag.</p>	semester
Mrt	<p>Kalibratie eindniveau</p> <p>De toetscommissie ziet erop toe dat de opleiding jaarlijks kalibratiesessies (voor interne en externe examinatoren) organiseert voor alle cursussen waar het eindniveau wordt afgetoetst. Minimaal 1 lid van de toetscommissie is aanwezig bij een kalibratiesessie en rapporteert hierover in het kwartaalverslag.</p> <p>Deze analyse is onderdeel van het eerstvolgende kwartaalverslag.</p>	
Mrt-apr	<p>Uitvoeren kwaliteitscontrole De toetscommissie voert per onderwijsperiode een kwaliteitscheck uit conform Toetsbeleid IGO 2017-2020. De toetscommissie maakt hierbij gebruik van de toetsanalyseformulieren te vinden op https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/Toetsing/</p> <p>De toetscommissie koppelt haar bevindingen terug aan de modulehouders en informeert de onderwijsmanager en de examencommissie over haar voornaamste activiteiten en bevindingen door middel van een kwartaalverslag.</p>	kwartaal
Mei	<p>Kwartaalverslag</p> <p>De toetscommissie stelt ieder kwartaal een rapportage op aan de examencommissie, volgens de richtlijnen zoals aangegeven in de mandatering aan de toetscommissie. Het kwartaalverslag wordt uiterlijk 15 mei 2020 aangeboden aan de onderwijsmanager en de examencommissie. Inclusief: analyse afstudeerwerken, afstudeercriteria en kalibratie eindniveau.</p>	kwartaal
Mei	<p>Plagiaatcontrole stageproducten</p>	jaarlijks

	De toetscommissie checkt jaarlijks of de ingeleverde stageproducten op plagiaat worden gecontroleerd door middel van de beschikbare software (bijvoorbeeld Ephorus, Turnitin). Hierover wordt gerapporteerd in het eerstvolgende kwartaalverslag.	
Mei-juni	Uitvoeren kwaliteitscontrole De toetscommissie voert per onderwijsperiode een kwaliteitscheck uit conform Toetsbeleid IGO 2017-2020. De toetscommissie maakt hierbij gebruik van de toetsanalyseformulieren te vinden op https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/Toetsing/ De toetscommissie koppelt haar bevindingen terug aan de modulehouders en informeert binnen drie werkweken na iedere onderwijsperiode de onderwijsmanager en de examencommissie over haar voornaamste activiteiten en bevindingen door middel van een kwartaalverslag.	kwartaal
Juni	Bijeenkomst toetscommissie – examencommissie Drie keer per jaar komen de toetscommissies IGO en examencommissie IGO bijeen om ervaringen uit te wisselen, kwartaalrapportages en beleid te bespreken en bij te scholen op gebied van toetsing. De uitkomsten van deze bijeenkomst worden gerapporteerd in het kwartaalverslag.	3x per jaar
Juli	Kwartaalverslag De toetscommissie stelt ieder kwartaal een rapportage op aan de examencommissie, volgens de richtlijnen zoals aangegeven in de mandatering aan de toetscommissie. Het kwartaalverslag wordt uiterlijk 17 juli 2020 aangeboden aan de onderwijsmanager en de examencommissie. Inclusief: analyse afstudeerwerken, afstudeercriteria en kalibratie eindniveau. Inclusief: rapportage plagiaatcontrole stageproducten	kwartaal
Juli	Jaarverslag De toetscommissie stelt jaarlijks een rapportage op aan de examencommissie. De toetscommissie maakt hierbij gebruik van de handreiking 'Jaarlijkse rapportage toetscommissie' (te vinden op Infoland). Het jaarverslag wordt uiterlijk 17 juli 2020 aangeboden aan de onderwijsmanager en de examencommissie.	jaar

Mandaat aan toetscommissie RAVB voor het studiejaar 2019-2020

Onderwerp

De examencommissie van genoemd instituut BESLUIT, gezien de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WWH), en gelet op het bepaalde in artikel 4 lid 1 Reglement Examencommissies en Examinatoren, om:

mandaat te verlenen aan de toetscommissie(s), voor het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens.

Inleiding

Volgens artikel 7.12 lid 2 WHW is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1a WHW behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen. Zij mag deze taak van artikel 7.12b lid 1a geheel of gedeeltelijk aan een toetscommissie mandateren. Het Reglement Examencommissies en Examinatoren (art. 4.1 onder g) voorziet in de mogelijkheid een toetscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken.

De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toetscommissie aan op grond van gemandateerde taken.

Samenstelling Toetscommissie

De volgende leden vormen de toetscommissie(s): Jeroen Visschers, Margit Schuster en Hinke Majoor.

Mandaat

De Examencommissie besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetscommissie zoals bedoeld in artikel 4.1 onder g van het Reglement Examencommissies en Examinatoren.

De Examencommissie mandateert de toetscommissie de volgende taken uit te voeren:

- a) Het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens. De toetscommissie betreft alle binnen de opleiding aanwezige toetsvormen in hun onderzoek.
- b) Het gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid en/of inzichtelijkheid van tentamens en examens verband houden.
- c) Het benoemen van examinatoren, rekening houdend met de categorieën interne / externe examinatoren en rekening houdend met de criteria die gesteld worden aan examinatoren op basisniveau van de opleiding en eindkwalificatie van de opleiding. De lijst met benoemde examinatoren wordt opgenomen in het jaarverslag.
- d) Het behandelen van de verlening van vrijstellingen die ter goedkeuring voorgelegd worden aan de examencommissie. Het overzicht van verleende vrijstellingen wordt opgenomen in het jaarverslag.

Werkwijze

- De examencommissie vraagt aan de toetscommissie om een planning waarin uiteengezet wordt hoe de komende vier jaar de kwaliteit van alle toetsvormen gecontroleerd wordt. Verder vraagt de examencommissie aan de toetscommissie een planning voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de vier-jaren-planning. Het streven is om alle toetsvormen minimaal één keer per vier jaar te controleren.
- De toetscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen voor:
 - o studio's door middel van kalibratiesessies aan het einde van ieder semester;
 - o colleges door middel van een kalibratiesessie aan het eind van ieder studiejaar;
 - o drempelgesprekken door middel van een kalibratiesessie aan het begin van ieder semester;
 - o afstudeerwerk (eindniveau) door middel van een kalibratiesessie aan het eind van het studiejaar;
 - o praktijkdeel (eindniveau) door middel van een kalibratiesessie na afloop van de praktijkschouwen.
- De toetscommissie stelt per kalibratiesessie een kort verslag en actueel overzicht op met daarin de planning, de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing die gerapporteerd wordt aan de examencommissie.
- De toetscommissie overlegt uiterlijk aan het einde van het 1ste kwartaal van het erop volgende studiejaar een jaarverslag aan de examencommissie, waarin de verslagen betreffende punt a uit het mandaat getotaliseerd, de adviezen betreffende punt b uit het mandaat zijn opgenomen en de overzichten van punt c + d uit het mandaat zijn opgenomen.
- De examencommissie regelt periodiek overleg met de toetscommissie. Onderwerp van overleg is in ieder geval uitvoering van het mandaat (planning en uitvoering), bevindingen en bijsturing, waarbij de activiteitenplanning wordt nageleefd. De examencommissie houdt er in ieder geval toezicht op dat de wettelijke, aan de toetscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd. In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting de instituutsdirectie en/of opleidingsmanagement.